

NAŠ DOM

LIST ZA KMEČKO
MLADINO

Posamezna številka velja 1 dinar.

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto dvanajst (12) dinarjev. — Za Italijo 7 Lir, Avstrijo 2 in pol šilinga, za Ameriko 0.40 Dol. Za druge države vrednost 20 Din. — Naslov: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta 5. — Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

Zadružna gospodarska banka

d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj,
Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji, prodaja vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

PRVI IN EDINI SLOVENSKI ZAVAROVALNI ZAVOD VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17.

V LJUBLJANI

DUNAJSKA CESTA
ŠT. 17

Sprejema: V požarnem oddelku: zavarovanja vseh poslopij in premakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, strelji in po eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpoki, steklo in zrcala proti ubitju po znatno nizkih cenah. — V življenskem oddelku: Zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

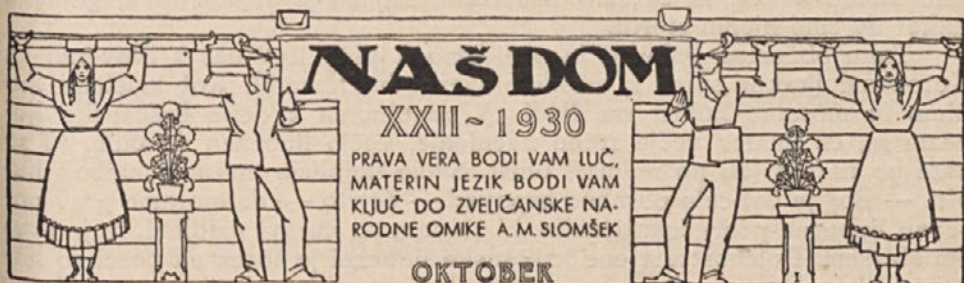
Podružnice: Sarajevo, Vojvode Stepe obala 42; Zagreb, Mihanovičeva ulica 2; Celje, Cankarjeva ulica 4; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Dečanska ulica 27. Ceniki in pojasnila z obratno pošto brezplačno. Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica r. z. z n. z. Ulica 10. oktobra

Obreduje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in ne odteguje vlagateljem rentnega davka.

10. oktober 1920

je črni dan v naši slovenski povestnici: izgubili smo tedaj Korotan; ob zibelko naše svobode in samostojnosti smo prišli. Slovenska katoliška kmetska mladina dviga ob desetletnici koroškega plebiscita sveto prisego: da ne bo nikdar pozabila bratov onstran Karavank. Zakaj kri naše krvi so ter eno z nami na vekov veke.

Zakaj ljubimo Koroško?

Ob desetletnici plebiscita. — V. Č.

Koroška, dežela jezer in gorâ, kako lepa si! Kdo bi te ne ljubil, ki te je spoznal, a tisoče in tisoče tujcev prihaja vsako leto na Koroško, da tu preživi nekaj tednov ali nekaj mesecev ali vsaj nekaj dni. Lepa si, Koroška!

A posebno nam je draga Koroška, ker se ondi nahaja strnjeno ozemlje, ker ondi živi 100.000 naših slovenskih rojakov. Strnjeno slovensko ozemlje se razprostira na Koroškem od Karavank do vrh Svinje planine in do Magdalenske gore, ki se dviguje nad Gosposveto, ter od Dravoграда do Šmohorja v Ziljski dolini. Vsaka dolina v tem ozemlju ima svoje jezero: Klopinsko jezero v Podjuni, Baško jezero v Zg. Rožu, Preško jezero v Ziljski dolini in veliko Vrbsko jezero nad Celovcem in Beljakom.

Mi živo čutimo vezi, ki nas vežejo s Slovenci na Koroškem. Vežejo nas vezi jezikovnega in plemenskega (krvnega) sorodstva. Zato vlada med nami občestvo, zato ž njimi čutimo, se z njimi veselimo in ž njimi žalujemo. — Gospod je nekoč rekel: Kar ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili. S temi besedami je izrazil Gospod tisto občestvo skupnosti, vzajemnosti in ljubezni, da on z vsakomur čuti radost in bol, in če smo komurkoli kaj dobrega storili, to njemu dobro dene, kakor da

smo njemu storili, in če smo komurkoli kaj zlega storili. to njega boli, kakor da smo njemu storili.

Tako občestvo ljubezni in vzajemnosti veže tudi nas s Slovenci na Koroškem (kakor sploh z vsemi Slovenci in Slovani). Kot kristjani ljubimo in moramo ljubiti vse ljudi. A popolnoma v duhu krščanske ljubezni je, če imamo večje srčno nagnjenje, večjo ljubezen do onih, ki so nam po naravi (ali po milosti) bližji. Svoje najbližje moramo najbolj ljubiti. — Bog je dal celo posebno zapoved — četrto —, da moramo prav posebno ljubezen posvečevati onim, ki so nam po naravi najbližji, to je svojim staršem. Dolžnost urejene krščanske ljubezni je torej, da posebno ljubezen skazujemo svojim »najbližjim«, t. j. svojim najožjim sorodnikom, svojim domačim, svojim prijateljem, kratko: svoji najbližji okolici.

Po načelu urejene krščanske ljubezni do bližnjega je torej popolnoma v redu in prav, če bolj ljubimo one, s katerimi nas družijo vezi jezikovne in plemenskega sorodstva, nego one, s katerimi nas take vezi ne družijo. Samo predaleč ne smemo iti v tej ljubezni, namreč, da bi svoj narod tako ljubili, da bi pri tem drugorodce prezirali, zaničevali, zatirali ali sovražili. To bi ne bilo krščansko, to bi bilo pogansko.

Mi ljubimo Koroško, ljubimo svoje slovenske rojake na Koroškem. Ljubimo jih tem bolj, ker vidimo, da se jim prikrajšujejo njihove naravne pravice, da jih brezobzirno potučujejo v šoli in v vsem javnem življenju. Ljubimo jih tem bolj, ker vemo, da sta naš jezik in naša narodnost na Koroškem izpostavljena zaničevanju in preziru in one, ki so še ohranili svojo slovensko zavednost, označujejo z zaničljivim izrazom »čuš«. O, če je to sramota, da smo Slovenci in Jugoslovani, potem radevolje hočemo vsi vzeti »to sramoto« nase, potem z našimi zaničevanimi koroškimi brati vred tudi mi hočemo biti »čuši«. Če naj izraz »čuš« pomeni zavednega Slovenca in Jugoslovana, potem je beseda »čuš« za nas nekaj častnega!

Letos obhajajo na Koroškem desetletnico plebiscita. Ta plebiscit je postavil državno mejo med nas in med Slovence na Koroškem. A sv. pismo pravi: Kar je Bog združil, naj človek ne loči. Zato hočemo baš letos okrepiti srčne vezi, ki nas vežejo s Slovenci na Koroškem in hočemo Koroško ljubiti tem srčneje, čim bolj je ločena od nas. Bog živi naše brate na Koroškem!

Mladina je govorila!

Tabori! 24. avgusta pri sv. Lovrencu na Dravskem polju; 31. avgusta pri staroslavni cerkvi Sv. Treh kraljev pri Sv. Benediktu za slovenjsgoriške fante; 7. septembra pri Sv. Mohorju in Fortunatu na Rodnah za fante in dekleta rogaško-šmarskega okraja; 14. septembra pa pri Veliki Nedelji za prleške fante.¹ Lepo je bilo, ponekod naravnost veličastno. Z napeto pozornostjo so tisoči sledili programatičnim izvajanjem slavnostnih govornikov. Najlepši dokaz plemenitih prizadevanj in hotenj naše kmet-ske mladine pa so bili nastopi govornikov iz vrst kmet-ske mladine. Veliko dobrega in zdravega tli v mladinskih dušah. Z vso zavestjo odgovor-

¹ Tabor v Petrovčah je bil napovedan za 21. septembra, ko je list že bil zaključen.

nosti bo treba delati na to, da se ta plamen svete vneme in velike misli še siloviteje razplamti širom naših vasi in srenj. V tem znamenju bo »Naš dom« tudi vnaprej tolmačil program naše katoliške kmetske mladine.

Mladina je spregovorila! Vzvišeno geslo si je zapisala na svoj življenjski prapor: Cerkev, dom in država.

Slovenska kmetska mladina v boju za treznost in varčnost.

Precej fantov se je oglasilo s pismenimi prispevki v navedenem vprašanju. Da se omogoči sodelovanje širšemu krogu, podaljšujemo rok vpošiljatve rokopisa do 31. oktobra t. l. Za najboljši pismeni izdelek razpisujemo nagrado v obliki lepe knjige. Rokopise je poslati na naslov uredništva Našega doma, Maribor, Koroška cesta 5.

Sredi življenja viharjev.

(Povest iz tirolskih gora; po A. Pichlerju prevel fant od Soče.)

VIII.

Podvisličnega očeta so povsod tudi radi klicali v spornih zadevah za razsodnika. V nekem slučaju je bila zadeva precej težka. Med Pokljukarjevimi in Korenčanovimi je vladalo staro rodbinsko sovraštvo, ki je trajalo že celo dobo in ki je prešlo tudi na obe vdovi: na Pokljukarjevo in Korenčanovo. Toda dogodilo se je, da sta se Pokljukarjev Janez in Korenčanova Fanica že kot otroka rada imela. Kolikokrat sta bila tepena in kaznovana od mater, ker sta ju našli skupaj. Kjer so žrtve, tam vzbrsti navadno ljubezen. Janez in Fanica sta zrasla in dozorela ter se vzljubila. Zaman so bila vsa prigovarjanja obeh vdov. Poročiti sta se hotela; nista pa mogla dobiti od mater pristanka za to. Tedaj se je Janez spomnil očeta Teodorja, ki je vedno rad ter z uspehom posredoval med obsovraženimi sosedi. Oče Teodor je obljubil. Izkoristil je najprej velikonočni čas, da je ob priliki postnih pridig prikazal poslušalcem trpljenje Gospodovo in dolžnost odpuščenja in izmirjenja. Potem pa je oče Teodor povabil Pokljukarjevo in Korenčanovo k sebi, da jih izmiri. Ena je prišla z desne, druga z leve. Toda oče Teodor topot ni uspel s posredovanjem; preveč je bilo mrznje in sovraštva, ki se ga je bilo nagromadilo tekom desetletij. Tako se je zgodilo, da je oče Teodor razprtima sosedama odklonil na Veliki četrtek obhajilo, kar je povzročilo med vaščani največjo pozornost. Izmirili pa se navzlic temu niste.

Bilo je vročega poletnega dne. Blisk in grom je šel preko ravnine. Oče Teodor je bil na poti; uvidel je, da se bo ves premočil in da bo zaman pospešil korake. Korenčanova hiša je bila oddaljena samo nekaj korakov. Zgodilo se je, da se je tedaj prikazala ob vhodu v hišo Pokljukarjeva in prijazno povabila očeta Teodorja, naj vstopi v hišo. Vlila

se je ploha in oče Teodor se je odzval vabilu. Odločil se je, da prenoči pri Korenčanovih.

Korenčanova vdova mu je odstopila Faničino sobo, dočim je Fanico vzela k sebi v spalnico. Utrujen od dnevne hoje in velike vročine je oče Teodor kmalu zaspal. Ponoči začuje ob oknu rahlo trkanje; toda kmalu se podvislični oče domisli, za kaj gre. Nekdo se je brezšumno bližal njegovi postelji šepetajoč: »Fanica, Fanica!« Ko ni dotičnik prejel nikakega odgovora, je jel tipati z roko po odeji ter dotipal brado očeta Teodorja. Bil je Janez, ki je prišel k Fanci v vas. Ves preplašen se je umaknil in vzkliknil: »Za božjo voljo, Fanica; kaj te boli zob, da si si obvezala kravji rep?« Nobenega odgovora.

No, tedaj se je pripognil, da bi drago Fanico priklical iz sna s poljubom; po bliskovo je privlekel podvislični oče obe roki izpod odeje, zgrabil Janeza za ušesi ter ga pošteno stresel. Vpitje, hrušč in trušč . . .

M. G.:

Slovenska Krajina — v enem dnevu.

Dne 22. julija smo se zbrali pri srebnoglavem biseromašniku Mešku na kapelskem griču. — Predpoldan nas je zajela cerkvena slovesnost, prve popoldanske ure nam je zabranil dež vsak sprehod okrog cerkve. Ko so se odpravili oblaki v druge kraje, nam je solnce razsvetilo krasno deželo — slovensko Krajino. Ni čuda, da se je oglasil nekdo s predlogom: Jutri pohitimo v to pokrajino — tje v tiste hribe, obraščene s temnimi gozdovi, tje v tisto ravno polje, kjer se skrivajo starodavne, pa tudi nove cerkve, tje doli proti skrajnemu izhodu, kjer kraljuje nad mestom dolnje-lendavski grad s cerkvico sv. Trojstva.

Pa bo šlo? Dolga je pot, dan kratek! Poskusimo! — Gospod Voglar Ernst — ime samo že označuje njegove sposobnosti — ima namreč avto, ki drči naglo ko ptič — in resen je, da se ni treba bati nevarnosti. Čez lepo Cankovo smo jo ubrali proti sv. Heleni v Pertoči. Za 3000 duš majhna, daleko premala cerkvica. Spomenik iz srednjega veka. Žalostno sameva na malem hribčku in se ozira proti dolini. Pokopališče z madžarskimi napisi. Par razglednic še za spomin — in zdrčimo proti Sv. Juriju v Rogoševcih. Že se nam blišči nova, ponosna cerkev, v katero stopimo pod vodstvom domačega gospoda kaplana Andreja Berdena. On sam se je največ trudil, da se je postavilo to lepo svetišče. Cerkev je dolga 40 m, visoka 15 m, široka z obema ladjama 16 m. Orglje nove, lepo in mogočno doneče. Ljudstvo je razen denarnih prispevkov še storilo vse vožnje zastonj, domači zidarji so osem dni svojega dela darovali cerkvi. Spomnil sem se pri tem raznih težah, ki so na Štajerskem združene z raznimi cerkvenimi popravili. Za slovo nam je prijazen šolski upravitelj še napravil prav imeniten orgeljski koncert — zdi se mi, da je igral na pedalu dvaintridesetinke — še pristrčen: z Bogom — in zajadrali smo čez hribe in doline proti Gornji Lendavi. No, ta se pa skriva! Nad cerkvijo kraljuje grad, svojčas, ali menda še zdaj lastnina ogrskega grofa. — Že smo tukaj! — Cerkev zanimiva! Prezbiterij čisto gotski — visok — ladja 1754 pozidana — nizka. Imajo načrt, ladjo zvišati ter pozidati stranski kapeli.

ker za 6000 duš je cerkev premala. Med vožnjo v G. Petrovce se nam je odprl razgled od Kapfensteina čez nižje, s temnimi gozdovi obrasle hribe proti rabski dolini. Tam na severovzhodu nekje se skriva Št. Gothard, ki je bil v nevarnosti, da prestopi v našo Jugoslavijo, pa so druge sile potisnile mejo bolj proti jugu — skoro čisto blizu do naše lepe ceste, ki se vije med samotnimi, slabimi bornimi gozdovi tje doli proti Nedelji, kjer kraljuje na lepem gričku poleg ljubke cerkvice naš rojak g. Tone Čirič. »Kaj pa je vas sem pricitalo — neki negda? — No, pri njegovi gostoljubni mizi se nam ni slabo godilo. Revež se nam je usmilil, ker ga je strašna suša skoro čisto zdelala! Pa kdo bi se čudil, če so pa dež pobrali enkrat Dolenjci, drugič Madžari — in zopet zapadni sosedje, tako da je do Petrovc prišel le redko kak slaboten dežek — tla pa so pešcnata. Razumljivo, da ubogo ljudstvo zapušča domačijo in si išče kruha drugod! Ko smo v prijazni restavraciji pri kolodvoru vzeli prisrčno slovo, nas je zaneslo v kratkem času k slavnemu sv. Benediktu, kjer paše duše novoimenovani banski svetnik, ljubeznivi gospod Franjo Fallik. Okrog njegovega župnišča je vse tako zanimivo: Tu vedri ali se pa senči pod velikansko rudečo gobo nagajivi pritlikavec — tam stoji na malem hribčku ljubka cerkva — ki je vedno polna — ne krščenikov, pač pa marljivih čebelic, ki se prav dobro počutijo v svoji pobožni hišici. Poznalo se je, da smo tujci, ker nismo našli pravih duri — namesto h gospodu, smo zašli v družinske prostore. Pa kmalu smo se prav orientirali in še v kratkem razgovoru menjali svoje misli o razmerah v domači župniji in o glavnih naših jugoslovanskih načrtih za bodočnost. Kam pa ste zdaj namenjeni? — V Martjance! Kar po tejle cesti navzdol! Z Bogom! — Župnišče v Martjancih: Priporočamo se vaši naklonjenosti, velečastiti! — Mi smo prekmurski romarji — radi bi si ogledali vašo starodavno cerkev! — Z veseljem! — In že smo stali pred krasnim glavnim oltarjem iz mramorja, nad katerim kraljuje škof sv. Martin.

Kako si jaz mislim deklinški sestanek.

M. štopca.

Predsednica: Ljubljene tovarišice, srčno pozdravljene! Ali ste kaj pripravile za današnji sestanek? Imate na listkih spisane želje?

Zofka: Tiskovni škrt, tiskovni škrt v zadnji številki Našega doma. Tiskovni škrtelj!

Organistova Tilka: Dve napaki sem našla v zadnjem Domu.

Anica: Tudi jaz sem jo našla, pa le eno. — Slomšek je pridigoval kot šolarček na stopnicah cerkvice sv. Ožbalt, ne Andraž. To se je pa tiskovni škrt dodobra zmotil.

Jožica: Ali pa se je zmotila mlada romarica Julka.

Predsednica: Prav veseli me, da se danes ta pomota popravi. — Drugo napako, katera ve zanjo?

Organistova Tilka: »Slomšek mora postati svetnik« — to ni pravilno. Slomšek je svetnik, le sveta Cerkev ga še ni javno pri-

štela svetnikom. To se pravi, Slomšku ni še podelila naslova svetnika in čast oltarja. Mi lahko v ta namen molimo, naj Bog proslavi Slomška z uslišanjem naših prošenj, ki jih priporočamo Slomškovi priprošnji. Mi se lahko priporočamo priprošnji Slomšku, o katerem smo prepričani, da je sveto živel in sveto umrl.

Predsednica: Tilka je pa res dobro preštudirala to vprašanje; še Slomšek bi jo pohvalil za tak odgovor. »Svetnik mora postati«, tako bi lahko rekli o človeku, ki živi na zemlji, ne pa o pokojniku.

Franka stopi k mizi in prinese nekaj listkov, kjer so zapisala dekleta želje za današnji razgovor. Čita: Zlatomašnik škof dr. Karlin. — Slovo nadškofa Jegliča iz Ljubljane. — Ciril-metodijska ideja. — Evharistični kongres v Zagrebu. — Nekaj iz gospodinjstva. — Nekaj iz Mladike. — Moda. — Trgatev.

Predsednica: Zdaj pa res ne vem, ali ste ve uganile moje misli ali jaz vaše želje. Glejte, tu sem vam prinesla s seboj »Slovenca«, z dne 27. julija, da vam pokažem lepe slike staršev našega milega zlatomašnika, pa tudi rojstni kraj jubilanta — Staro Loko, ki je blizu naše ljubljene božje poti Marije Pomagaj na Brezjah. (Veselje na vseh licih.) Povedati vam moram tudi, ljuba dekleta, da je šla naša predsednica osrednjega vodstva D. Z. na predvečer zlate maše osebno čestitat škofu-zlatomašniku, in sicer v imenu vseh deklet Dekliške zveze. Škof so se tega prav veselili in rekli, da vsakokrat čitajo Naš dom, pogledajo v naše Dekliške gredice in v našo poštno torbico. Dali so za nas skupno zelo pomembno podobico: Jezušček drži v roki tablico, kjer so zapisane deset zapovedi; s prstkom kaže Jezušček na IV. božjo zapoved in nas prav resno in ljubeznivo gleda. Kaj so nam hoteli pač s to podobico škof naročiti za vso Dekliško zvezo? Škof nam pravijo: »Rad bi vas vse videl srečne, rad bi videl, da bi se vam dobro godilo; blagoslavljam vas in vam v srca polagam: Spoštujte očeta in mater! Četrta božja zapoved pa nas veže tudi k spoštovanju do matere sv. Cerkve, do sv. Očeta, ki so naš duhovni oče. Želje sv. Očeta naj nam bodo svete, zapovedi sv. Cerkve naj nam bodo svete.« Prosili so tudi škof: »Molite zame, ker nisem več zdrav in ne morem več tako delati kakor bi rad. Kapelica je moja tolažba.«

Ljuba dekleta! Škof so nam lep zgled, kako spoštujejo svoje starše, ki so kmečkega rodu. Lepo podobo so si dali naslikati o svojih starših. Ali niso ljuba ta mamica! in kako modro se držijo očka s svojimi visokimi gorenjskimi škornji in srebrnimi gumbi na oprsniku! Prava slovenska korenina! Naša tajnica pa nam bo čitala životopis zlatomašnika, ve pa pazno poslušate in ob vsakem odstavku se oglasite, kaj se lahko učimo iz življenja našega škofa. (Vse tiho poslušajo, tajnica čita do prvega znamenja.)

Predsednica: Katere besede so podčrtane, Franka?

Tajnica čita: Bil je najmlajši, osmi otrok globokovernih staršev.

Lozka: Pri nas jih je tudi osem, pa se nam včasih posmehujejo sosedovi, ki imajo le dva.

Predsednica: Da, ljuba dekleta, moderni svet, moderni pogani se posmehujejo mnogoštevilnim družinam. Bog pa sodi drugače. V svetem

pismu stoji: »In smejal se bom njihovemu poginu«, tako govori Bog o tistih, ki grešijo zoper božje naredbe, zoper namene sv. zakona. Le nikoli poslušati takih govorov in zapeljivcev, če ste namenjene stopiti v zakon. Mnogoštevilne družinice so često blagoslovljene in najmlajši so navadno največja tolažba staršev na večer njihovega življenja. Tudi sedanji papež Pij XI. in papež Pij X. sta iz mnogoštevilne družine. — Čitaj Francka, kar je še podčrtano.

Tajnica čita: »Andrej je bil prvotno določen za gospodarja na domačiji.«

Rozika: Iz tega spoznamo, kako človek obrača Bog pa obrne; pa tudi vidimo, kako Bog odloči poklic otroku, modri, bogoljubni starši pa otroka ne silijo v nezaželjeni stan in če otrok prosi, se žrtvujejo in mu pomagajo tja, kamor ga Bog kliče, četudi ni lahko. Zato pa tudi plačilo že tu na zemlji s pridnimi otroci, kaj šele v nebesih!

Predsednica: Dekleta, včasih pa tudi dobra teta ali pobožna botra pomaga pridnemu dečku v šole. Prav pohvaliti moram tiste, ki so se letos združile ter odposlale pridnega siroteka Marka v Maribor v latinske šole. Vsi učitelji so rekli, da je dečko dobre glave; kadar pa je stregel svojemu katehetu pri sv. maši, sem si večkrat mislila, ta dečko je kakor mali Tarcizij. — Francka, čitaj nam do konca! — Tajnica čita.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Za hrepenenjem po materi.

Drama iz svetovne vojne. Po pripovedovanju Lad. Sokliča, vojnega kurata, spisal Frant. Šupka. Poslovenil Jan. Oblak.

Janko: Hvala vam, častiti gospod, pravkar sem na vas mislil.

Soklič: Si že priden! Hitel sem, da bi bil čimprej pri tebi. Potrebuješ me v tem težkem trenutku.

Janko: Sem že bolj miren, častiti gospod, in trdno upam, da bom vendarle prišel enkrat na Slovensko in spet videl svojo dobro mater.

Soklič (se kar opoteče, čudeč se, da Janko še dozda ne ve, da bo ustreljen. Soklič govori v strani): Ubogi dečko, ti še vedno ne veš, kaj te čaka? Kako naj mu vendar to povem? Kako, samo kako?

Janko (govori med govorjenjem kuratovim): Roka me ne boli več tako in tudi bolečine v glavi ponehavajo. Najbolj me žalosti, da sem se vam tako slabo oddolžil in dano obljubo prelomil. A povrnil vam bodem vse, častiti gospod, vse. Kakor hitro vojska mine in pridemo zopet domov na Slovensko, se bode te odpočili na mojem domu in skupaj bova pripovedovala materi, kaj smo doživeli in pretrpeli v vojski.

Soklič: Sam mili Bog ve, Janko, kaj se do takrat še vse lahko zgodi. Na bojišču smo in smrt kosi okoli nas neprestano.

Janko: To imate prav, gospod! A če bi tudi nemara umreti morala, ne bi godrnjala. Gotovo ne bi drug drugega pozabila.

Soklič (boža Janka): Ne, ne, Janko, jaz bi se tebe vedno spominjal.

In tvojo mater bi obiskal in ji povedal, s koliko ljubeznijo si zmiraj o njej govoril ter se je spominjal.

Janko: In koliko sem zanjo in zavoljo nje prestal, tudi to bi ji povedali, kajne?

Soklič: Seveda, Janko! Vse bi ji razložil in vse razodel.

Janko: V tem slučaju bi umrl rad. Saj itak to življenje na tem svetu ne velja kaj prida in trpimo tukaj več nego mučeniki.

Soklič: Imaš prav, Janko. Smrt bi nam bila samo rešitev in konec trpljenja. Jaz se vsak dan izročam v voljo božjo in si mislim, ako bi me Bog k sebi poklical, bi se popolnoma s tem strinjal.

Janko: Jaz tudi, častiti gospod. Pomislite, kaj sem že pretrpel in sam ljubi Bog ve, kaj me še čaka.

Soklič: Življenje, Janko, ni vsakemu dobro in lahko. Glavno je, če more človek stopiti pred Boga z mirno vestjo.

Janko: To bi jaz prav lahko mogel, častiti gospod. Svoj živ dan še nisem nikomur na svetu nič žalega storil.

Soklič: To rad verjamem! (Objame Janka in ga poljubi na čelo.) Šel bi naravnost k Bogu.

Janko: Toda mati? Kaj pa mati? Kdo bi za njo skrbel? Kdo jo v njeni starosti podpiral? Ne, ne! Ne bi še rad umrl — zdaj, zavoljo matere ne!

Soklič: Božja previdnost je neizsledljiva. Če bi te k sebi poklicala, bi gotovo za mater na kak način poskrbela.

Janko: Mati bi moje smrti ne preživela.

Soklič: Bog bi jo krepil. Če je tebi, Janko, usojeno — (Duhovnik ne dogovori stavka, kajti v tem vstopi ropotaje in s hrupom narednik, jetničar Vogel, ne da bi mogel kurat to zabraniti.)

(Dalje prihodnjič.)

Cvetlični dom mariborskega vzornega vrtnarja
Ivana Jemca.

Kako si kmetijske pridelke povečamo.

V julijski številki »Našega doma« sem podal nekaj misli, kako si kmetijske pridelke povečamo in izboljšamo potom odbiranja semena. Izboljšamo in povečamo si kmetijske pridelke tudi s pravilim obdelovanjem in gnojenjem zemlje. Zemelj je več vrst in te so: 1. glinasta, 2. ilovnata, 3. peščena, 4. apnena, 5. črna ali humozna, 6. kamenita zemlja.

Glinasta zemlja ali prst je ona, katera vsebuje nad 50% gline. Glinasta zemlja se napije zelo vode; v suši pa razpoka in postane trda ko kamen. Glinasta zemlja se naj gnoji močno s svežim hlevskim gnojem in ne orje globoko, ker drugače nima zrak dostopa v njo. Praha naj se orje le v jeseni, če mogoče tik pred zimo, da sirove brazde čimbolj prezebejo. Na glinastih zemljah še najbolj uspevajo pšenica, koruza in proso.

Ilovnata zemlja je skoro istih lastnosti kakor glinasta in se razločuje v tem, da vsebuje 20 do 25% gline. Ako jo manemo z roko, občutimo, da je zrnata. Ilovnata zemlja se obdeluje kakor glinasta in uspeva na njej pšenica, koruza, vsakovrstne stročnice in repa.

Peščena zemlja vsebuje nad 50% peska, to je drobnih kamenitih zrn, se globoko obdeluje, gnoji s preležanim hlevskim gnojem ter uspeva na nji posebno dobro rž, razne stročnice in krompir.

Apnena zemlja je lahka, se hitro ogreva na solncu pa tudi hitro ohladi. Ona vpija mnogo vode, pa jo tudi hitro izpusti. Obdeluje naj se globoko in gnoji redno vsako leto, ker apno hitro razkrajja raze organske ali rastlinske snovi. Na apnenih zemljah posebno dobro uspevajo razne stročnice.

Črna ali humozna zemlja se zaradi svoje temne barve najhitreje ogreva ter zadržuje toploto, razne pline, kakor tudi vlago najdalje. Na črni zemlji uspeva vsakovrstno rastlinstvo najbolje.

Kamenita zemlja je ona, iz katere štrli razno pečevje in se izboljšuje s tem, da se poleg kamenja izkopljejo dovolj globoke jame, kamor naj se kamenje izvali in z izkopano zemljo zasuje. Jože iz Šoštanja.

Pravila za molžo na Danskem.

Za molžo imajo na Danskem sledeča pravila, po katerih bi se morali ravnati tudi naši živinorejci, da bodo imeli več uspeha. Z nepravilno molžo lahko pokvariš kravo. Pravila so na Danskem pribita v ondotnih hlevih in enako bi morala biti tudi pri nas. Vsak naš živinorejec naj si jih vsaj dobro zapomni.

1. Krava je živa stvar, ki čuti kakor človek. Lepo ravnanje s kravo olajšuje molžo in donaša več mleka.

2. Z vajo se vime popravlja. Zato je treba dobro izmolza-

vati, da se vime bolj razvija in da dobimo boljše mleko, zlasti če pomislimo, da ima zadnje mleko največ tolščobe. Zadnje kaplje so sama smetana.

3. **Molzi dobro!** Seske objemaj s celo dlanjo, mleko pa krepko iztiskaj od zgoraj navzdol, ne pa samo s tem, da vlečeš na seskih. Molže ni ustavljati, dokler ni mleko pomolženo do zadnje kaplje. Pred molžo in po molži božaj kravo, ker ji to ugaja.

4. **Čistota pri molži.** Posoda za molžo mora biti popolnoma čista. Pred molžo in po molži umij roke; dokler molžeš, morajo biti roke suhe. Čist in snažno oblečen moraš biti tudi ti!

5. **Zdravje vimena.** Če zapaziš na vimenu kake rane ali poškodbe ali pa če vidiš, da je mleko redko ali kaj izpremenjeno in si sam ne znaš pomagati, je prav, da se posvetuješ s pametnim sosedom in da pokličеш, če treba, živinozdravnika.

6. **Čas molže.** Z molžo je pričeti zmeraj točno ob istem času; če imaš več krav, jih moraš mlesti zmeraj v istem redu.

Gospodarski utrinki.

Žetev v Jugoslaviji. Po podatkih kmetijskega ministrstva se računa na ta-le rezultat letošnje žetve (v meterskih stotih): pšenice 24,223.371, ječmena 4,187.009, rž 2,428.958, ovsa 3.414.978. Z ozirom na lansko žetev je letošnja kvantitativno veliko manjša. Lani je bila nastopna: pšenice 25,854.647, ječmena 3,507.679, rži 2,120.180, ovsa 3.507.679. Razlika sicer ni velika, zato pa je kvaliteta letošnje žetve izredno dobra in daleko prekaša lanskoletno.

Seme bučnic. Za seme bučnic izberi le take bučnice, ki so se razvile na starem poganjku blizu tam, kjer je bila bučnica vsajena. Čim debelejša je buča (lahko tudi kumarica, kočica, lubenica itd.), tem bolj razvito ima seme in tem bolj je verjetno, da bo seme prvovrstno. Pusti bučo dobro dozoreti in jo pusti pritrjeno na poganjek, dokler ni popolnoma trda in se pecelj ni začel sušiti. Potem lahko bučo odstraniš in jo pustiš dozoreti še doma. Ko bučo odpreš, očisti seme vseh vlaknin in ga operi v vodi, nato ga osuši na senčnem kraju, kjer je prepih; suho seme spravi v papirnato vrečico, katero obesi na suhem kraju, skoraj najbolje v oddaljnejšem kotu kuhinje.

Ovčjereja v posameznih državah. V 59 državah goje kmetijski gospodarji preko eno milijardo ovac. Največ ovac ima Rusija (125 milijonov), nato Avstralija (96 milijonov); sledijo: Zedinjene države ameriške (45 m.); Južna Afrika (40 m.); Argentina (36); Indija (35); Nova Zelandija (27); Kina (26); Vel. Britanija in Sev. Irska (24.5); Urugvaj (22.5); Španija (15.5); Turčija (13.5); Romunija (13); Peru (12); Francija (10.6); Perzija (9.5); Bolgarija (8.9); Brazilija (8); Jugoslavija (8). Za Jugoslavijo, ki je na 20. mestu, je na svetu še 21 držav, ki štejejo preko dva milijona ovac, ter 18 držav s preko 1 m. Vsega skupaj je torej v teh 59 državah 721 milijonov ovac.

Vinska kriza na Španskem. Tudi na Španskem je trenutno huda vinska kriza in ima vino izredno nizke cene. Dobra vina se dobe tudi po 30 do 40 lir hektoliter Vzrok krize je velika proizvodnja (letno 20 milijonov hektolitrov na 18 milijonov ljudi) in pa zmanjšani izvoz predvsem na Francosko, ki hoče porabiti najprej domača vina in vina iz lastnih kolonij.

DEKLIŠKE GREDNICE

Urejuje M. Štupca, preds. osredn. vodstva
D. Z.

I. Šolske sestre v Mariboru.

Naše šolske sestre v Mariboru bi se lahko tudi imenovala hčerke božjega služabnika Ant. Mart. Slomškega. Zgodi se včasih otroku, da umrje oče pred njegovim rojstvom. Kakor se položi drobno gorčično seme v črno zemljo, da tam vskali, tako je zavod naših šolskih sester vzniknil iz Slomškovega ljubečega očetovskega srca, ko je že spalo v grobu. Zgodovina teh redovnic nam priča, da je ta zavod sad Slomških molitev, Slomških solzâ in Slomškove želje in prošnje na smrtni postelji.

Slomšek je rad hodil na izprehod iz Maribora proti Kamnici. Pot je vodila preko starega vojaškega vežbališča, »eksercirplac« imenovan. Tod je videl ljubitelj mladine, kako se podi brez nadzorstva šolska mladež ob prostih dneh okrog. Nagovoril je otroke in spoznal, da so zvečine revnih delavskih slojev; pa tudi sirote brez staršev so bile med njimi. Zasmilili so se Slomšku ti otroci in njegovo očetovsko srce je molilo za nje. Razmišljal je pa tudi, kako bi se dala zavarovati mlada jašnjeta pred pogubo. Ob sklepu velikega misijona v mariborski stolnici so prišle nekatere gospe h škofu, da se mu zahvalijo za krasne govore. To priložnost porabi Slomšek ter se obrne z nujno prošnjo do krščanskih ženâ, naj se usmilijo zanemarjene ženske mladine ter ustanove društvo katoliških gospâ delavne ljubezni do bližnjega. Zgled ženâ bo gotovo vplival tudi na moška srca, da se bo potem nekaj sličnega ustanovilo tudi za revne dečke. Slomšek ni zaman trkal na blaga srca. Tekom nekaj dni je bilo 320 gospâ podpisanih na okrožnici; bile so najodličnejše Mariborčanke na čelu. Dne 7. aprila 1860. leta je sklical Slomšek gospe v škofijski dvorec ter imel tam nagovor in razložil, kako naj društvo skrbi za mladino, pa tudi za stare siromake; k temu pa je treba materinskih src in materinskih oči. »Kjer ni matere, tam joka ubožec«, se svetopisemske besede jim je polagal na srce. Ustanovilo se je društvo katoliških gospâ, ki je letos obhajalo z veliko slovesnostjo svojo petindvajsetletnico v cerkvi ljubih šol-

skih sester v Mariboru. Društvo je najelo najprej sobico in vrt, kjer so deklice pod nadzorstvom gospâ delale ročna dela in naloge pa tudi pele in se igrale. Gospe so pod vodstvom prve predsednice, blage graščakinje Mariborskega gradu grofice Zofije Brandis, skrbele za potrebno obleko in obuvalo, pa tudi kruhek so dobivali otroci. Zlasti o Božiču se je mnogo storilo za revne otročiče. Leta 1862. je potoval Slomšek v Rim. Papež Pij IX. ga vpraša med drugim tudi po vzgoji ženske mladine. Tedaj škofija še ni imela nobenega zavoda za deklice. Slomšek ga hoče ustanoviti, a težka bolezen ga vrže na smrtno posteljo. Božji služabnik priporoči navzlic smrti otvoritev dekliškega vzgojevališča predsedništvu Društva katoliških gospâ. Dve leti po Slomškovi smrti, leta 1864., je poklical in zaprosil škof Jakob Maksimilijan prve šolske sestre iz Algersdorfa pri Gradcu. Kolikega pomena je bilo pač tisto uro, da je že dvajset let poprej zapustilo vrlo slovensko dekle solčne Kápele pri Radgoni ter odšlo v Gradec v samostan. Bila je to potem prva prednica mariborskega samostana, častita sestra Marija Marjeta Pucher. V bližini vežbališča, koder je hodil nekoč Slomšek in molil za mladino, so kupili hišico z vrtom. Malo sobico so spremenili v domačo kapelico, kjer je čestokrat maševal bivši Slomškov dvorni kaplan, spirital, pozneje pa kanonik, Franc Kosar, ki je vso svojo skrb in ljubezen posvetil novemu malemu zavodu. Slovenke, katere so hotele vstopiti v samostan, so morale iti v Gradec ter se v Algersdorfu pripraviti za redovniški poklic. Sestra Margarita je zelo želela, da dobé Slovenke lastno materno hišo. Leta 1869. se je ta želja spolnila, mariborske sestre so se ločile od Gradca in škof so imenovali sestro Margarito kot prvo častito mater naših šolskih sester.

Pobožna gospa Schmiderer, članica gospejnega društva, je podarila sestram malo hišo (ob sedanjem Strossmajerjevem drevoredu), ki so jo pa sčasoma vso prezidali. Sestra Margarita je vodila zavod do leta 1881., potem pa je v dolgotrajni bolezni s trpljenjem in molitvami spremljala razvoj zavoda. Doživela je zidanje cerkve, ki je bila leta 1888. posvečena, dočakala je ovtoritev učiteljišča leta 1893. in umrla 83 let stara leta 1901. Njene naslednice so bile čast. mati Nepomucena Žigal, potem čast. mati Angelina Krizanič, ki je vodila zidanje cerkve in otvorila učiteljišče. Ker je bila

navdušena Slovenka ter kot prednica uvedla tudi slovenske napise v samostanu in pouk v slovenščini in slovenske molitve ob gotovih dneh, je vlada pritiskala, da je morala leta 1896. zapustiti Maribor. Blagonosno je delovala v Celju in po 27 letih je zopet v svobodni Jugoslaviji bila izvoljena za častito mater. Njena naslednica v Mariboru je bila čast. mati Stanišlava Voh. Imela je brata kanonika, ki ji je ljubeznivo stal ob strani z nasveti in z molitvijo. Z nepopisnimi žrtvami je premagala ta junaška redovnica težkoče ob zidanju nove hiše, kjer je sedaj učiteljsiše in vezilnica. To

je bilo v letih 1904 do 1908. Za vojne je bila sestra Mar. Lidvina Purgaj prednica in častita mati v Mariboru. Samostanska šola je bila zvečine vojna bolnica. Redovnice so se z vso krščansko ljubeznijo žrtvovale postrežbi bolnih in okrevajočih vojakov. Pa tudi zdravi vojaki so bili presrečni, če so vsaj mimogrede mogli ostati pri dobrih šolskih sestrah. Kakor najboljše matere so jim postregle, in vojaki, kakor tudi častniki, so govorili z njih hvale in hvaležnosti o dobrih angelih v redovni obleki, tako v Mariboru kakor povsod, kjer so imele šolske sestre v oskrbi vojake.

Samostanska šola v Mariboru.

Častita mati Lidvina je smatrala kot svojo najvišjo nalogo, da dobi v Rimu potrjena in od sv. stolice odobrena redovna sv. pravila. Po nepopisnih težavah, po mnogih molitvah in trpljenju je mati Lidvina to dosegla. Dne 9. maja 1922 je sv. kongregacija za redovnike v Rimu odobrila redovna pravila in izdala pohvalno pismo šolskim sestram. Točno se je določilo ime teh redovnic: Kongregacija šolskih sester III. reda sv. Frančiška Asiškega. Tekom let so naše mariborske šolske sestre bile zaželjene in naprošene v raznih krajih Slovenije, pa tudi v hrvaške in italijanske pokrajine. Celo v Afriki in Ameriki že delujejo zveste hčere sv. Frančiška. Zato jim je sv. stolica dovolila, da so se

leta 1922. razdelile v štiri provincije: v slovensko, hrvaško, italijansko in ameriško; leta 1928. pa so dobile zopet iz Rima dovoljenje, da se te provincije imenujejo: 1. mariborska — Brezmadežnega Spočetja, 2. splitska — presv. Srca Jezusovega, 3. tomajska — sv. Petra in Pavla, 4. ameriška — sv. Frančiška Asiškega.

Sprva so šolske sestre le poučevale v šoli, v otroškem vrtcu ter nadzorovale deklice v prostem času in varovale sirote. Ta delokrog se je vedno bolj širil. Starši, ki so bili oddaljeni od Maribora, so želeli izročiti dobrim redovnicam svoje hčerke v pouk in odgojo. Zato je bilo od leta do leta treba razširjevati zavod; prizidati, nakupovati stavbišča, razširiti

vrt. Hčerke sv. Franciška so v počitnicah po zgledu svojega očeta hodile po vsej domovini prosit milodarov; Bog ve za žrtve, s katerimi so nabrale potreben denar, da je bilo mogoče zidati večji zavod in postaviti cerkev. V skritem mučeništvu vsled prevelikega navora je umrlo prva desetletja veliko število mladih redovnic. Pa kakor so nekoč iz krvi mučencev vzrastle nove množice kristjanov, tako so vzklile nad tihimi grobovi šolskih sester vedno nove lilije, neveste nebeškega Jagnjeta. Bilo je pa tudi zelo potrebno, da se je vedno bolj množil naraščaj, kajti leto za letom so prišle prošnje iz raznih krajev, naj pridejo šolske sestre in prevzamejo šole, otroške vrtce, gospodinjske šole, gospodinjske obrate v duhovskih hišah, sirotišnice itd. Tako so že leta 1871. prevzele v Mariboru na Magdalenski strani otroško zavetišče železniških delavcev, leta 1878. pa v Celju otroški vrtec in deklško šolo, ki se je razvila v velik zavod.

Leta 1882. so si sestre nabavile v Kamnici pri Mariboru prepotrebno pristavo, kjer imajo zdravilišče za obolele sestre. Leta 1883. je bila ustanovljena podružnica v Repnjah nad Ljubljano, leta 1884. pa so bile sestre poklicane v Ljubljano, kjer so prevzele sirotišnico za dečke; Marijanišče imenovano, in pouk v petrazredni deški osnovni šoli. Tudi pouk na gospodinjski šoli v Marijanišču so prevzele z najboljšimi uspehi šolske sestre, ki so se za to stroko pripravljale celo v inozemstvu ter obiskale slične češke in nemške zavode. Sad te šole sta preimenitni knjigi od S. Lidvine Purgaj: Gospodinjstvo in S. Felicite Kalinšek: Slovenska kuharica. Na Koroškem delujejo sestre od leta 1890., v št. Pavlu od leta 1896., v št. Rupertu pri Velikovcu in v št. Jakobu v Rožu. Novejše podružnice so: št. Vid nad Ljubljano, kjer oskrbujejo deško sirotišče od leta 1918., Topolšica, kjer so sestre prevzele bolniško postrežbo v državnem zdravilišču leta 1919. in od leta 1923. vodijo otroško zdravilišče in pomožno šolo. Gospodinjstvo so sestre prevzele leta 1920. v duhovnem semenišču v Ljubljani in leta 1923. v mestni ubožnici v Škofji Loki, istega leta tudi v Dekliškem domu za delavke v Trziču in v Zavetišču na Skali, v dijaškem semenišču v Mariboru in v domu ubogih v Velikem Bečkereku. Leta 1925. so sestre otvorile otroški vrtec v Melju pri Mariboru, kjer oskrbujejo tudi sirotišnico in prirejajo gospodinjske tečaje.

Od leta 1926. so sestre tudi na otoku Krk, kjer vodijo v Aleksandrovem gospodinjske tečaje; istega leta so bile poklicane v Kranj, kjer so prevzele sirotišnico, otroški vrtec, gospodinjsko šolo in dijaški konvikt. Tudi v Mariboru so istega leta prevzele gospodinjstvo v bogoslovju in kmalu potem tudi v dijaškem semenišču. Nadalnje podružnice so v Gor. Šiški pri Ljubljani (meščansko-gospodinjska šola), v Ptuj (gospodinjska šola z internatom), v Zemunu (z otroškim vrtcem in s poukom deklc v različnih strokah), v Mali Loki na Dolenjskem, v Središču, v Domžalah. Že leta 1899. so bile sestre poklicane v Mostar, kjer se je kmalu ustanovila nova podružnica Bi-jelo, potem v Nevesinje, Trebinje, na Visoko v Bosni, v Sarajevu in v Konjic. Mariborska provincija šteje 414 sester, ki delujejo v zgoraj naštetih zavodih. Splitska provincija ima 9 podružnic, kjer deluje 61 sester. Tomajska provincija v Julijski Benečiji deluje v Aleksandriji v Afriki, v Gorici, na Tomajskem s 36 sestrami.

Že leta 1922. so odšle prve sestre v Ameriko, kjer zelo uspešno delujejo med Slovenci in Hrvati v 15 podružnicah z 106 sestrami. Vseh šolskih sester je bilo v začetku letošnjega leta 617. Kako ogromno delo vršijo te redovnice, ki so v pretežni večini hčerke našega naroda. Uresničile so se preroške besede prvega duhovnega voditelja šolskih sester kanonika Kosarja, da bo iz drobnega zrna zrastle sčasom veliko drevo. Navedena so zato imena vseh krajev, kjer šolske sestre delujejo, da si dekle, ki žele vstopiti, same v bližini ogledajo delovanje teh sester, pa tudi vprašajo za vse okoliščine sprejema. Vstop je dovoljen od 14. do 24. leta, preobleka pa z 18. letom. Vsaka kandidatinja pride po daljši ali krajši preizkušnji v postulaturu, ki traja lahko 6 mesecev, nakar je preoblečena, dobi drugo, t. j. redovno ime in stopi v novicijat. Po enem letu naredi svete obljube le za eno leto. Ako ji ni všeč, lahko iz novicijata izstopi kadar hoče. Ko že ima obljube, sme izstopiti, kadar je potekla doba, za katero se je zavezala. Trikrat dela obljube samo za eno leto, nato pridejo večne obljube in sestra dobi zlat prstan. Pred obljubami vsaka pismeno izjavi, da bo storila vse, kar ji bo ukazano, torej tudi da pojde v Ameriko ali Afriko, če bo poslana. Vsi drugi pogoji sprejema so bili popisani že v prejšnjih številkah Našega doma.

Od Sv. Florjana. Košnja je že za nami; prišel je čas žetve in mlati, to je za nas kmečke ljudi veselo. Draga mladina! Bodi taka, kakor se spodobi, da ne bo treba vedno opominjati. Nekdaj je bila navada, da so se zbrali fantje kjerkoli v družbi; najpoprej so se posvetovali, kar je bilo potrebno, potem so si pa zapeli, da je odjekala vesela pesem od hriba do hriba, da je bilo veselje. Ali zdaj? Če je treba vasovati, po noči okoli voglariti in nemir delati, za to so pač kar hitro pripravljeni. Hvala Bogu: vsi pa niso takšni. — Jože.

Takole pravi človek v tujini: »Le enkrat da bi videl kje ljubi je dom, nikoli jaz nanj pozabil ne bom.« Kot fantu pa mi je dana prilika, da pošljem najtoplejše pozdrave tistemu Našemu domu, iz katerega črpajo fantje in dekleta širom naše lepe domovine toliko lepih nauk. Tudi jaz sem deležen tiste sreče, ki jo prinaša mladini N. d. s svojo poučno vsebino. Iz Pohorja vse polno dopisov; iz Ruš pa nič. Zato se pa jaz oglašam. Težka vest je prišla ter se izpolnila: od nas je šel g. kaplan Matija Munda, ki nas je zbiral in utrjeval v dobrem. Želimo mu v novi župniji najobilnejše žetve. Nam pa Bog daj več katoliškega mišljenja in da se vsi dobri fantje zbero okoli N. d. Potem se bo izpolnila naša davna želja: Kjer vera, tam ljubezen; kjer ljubezen, tam mir; kjer mir, blagoslov in kjer blagoslov, tam vedno Bog. — Mihec iz Lobnice pri Rušah.

Jarenina. Ker se iz naše župnije že dolgo ni nihče oglasil, sem se odločil, vam poslati nekoliko poročila o delu našega društva. V nedeljo, dne 29. junija, smo imeli lepo in redko slovesnost v Jarenini. Vršila se je namreč slovesna otvoritev, oziroma blagoslovitev novega društvenega doma, združena s 30 letnico tukajšnje hranilnice in posojilnice. — Društveni dom je bil dograjen že lansko jesen, ker pa je bilo takrat izredno slabo vreme in ker so še manjkala nekatera manjša dela, smo preložili blagoslovitev na letos. Je sicer nekoliko bolj skromen naš društveni dom, vendar za naše razmere dosti velik in pripraven. Vsi prijatelji in člani društva se prav pristržno zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli do tega, da se je ta slovesnost ta-

ko lepo izvršila. Dolgo smo že namreč mi Jareninčani gojili željo, da bi dobili svoj društveni dom; predvsem zato, ker smo vsa leta sem po vojni dnevno čitali v časopisih o slovesnih otvoritvah društvenih domov po naši Sloveniji; vendar to je le bila naša tiha želja. Sedaj, hvala Bogu, smo tudi to dočakali, za kar gre največja zasluga našemu milost. g. kanoniku kakor tudi drugim Jareninčanom. — Joško iz Jarenine.

Čast komur čast. »Slovenec« je prinesel leta 1929. v stolpcu »Življenje in vrvenje« kako je bogati mož nekje v Ameriki dal postaviti našemu skupnemu očetu Adamu spomenik. Neki drugi bogatin si je pa mislil, če ima Adam spomenik, se spodobi, da ga ima tudi naša skupna mati Eva, in dal je postaviti spomenik Evi. Nekaj sličnega kakor ameriškemu bogatinu, je prišlo meni na misel, in sicer če se prirejajo materinski dnevi materam 25. marca, zakaj ne bi imeli očetovske dneve 19. marca, na praznik krušnega očeta sv. Jožefa? Ali ne zaslužijo naši skrbni očetje vsaj nekoliko spoštovanja, da jim ga damo en dan v letu? — Fant iz Kostrivnice.

I Z VSEH VETROV

Nihilizem (iz lat. nihil, kar pomeni nič) je zanikanje vsega, kar je. V splošnem je s tem izrazom mišljen politični nihilizem, ki predstavlja v svojem bistvu zanikanje obstoječega državnega in v zadnjih posledicah tudi družabnega reda. Voditi mora v popolno anarhijo, t. j. brezvladje in polom.

Precej poje človek v enem letu. Mišljenja glede zaužite hrane v enem letu po enem človeku so sicer različna. V glavnem pa se lahko ugotovi, da porabi človek letno: 600 kg tekočine (vode, vina in piva), 175 kg krompirja, 250 kg pšenice, 100 kg zelenjave, 259 litrov mleka, 50 kg mesa, 30 kg sočivja, 30 kg sladkorja, 25 kg masti ter 7,5 kg soli.

Koliko let dočakajo živali? Prirodoslovci pravijo in zatrjujejo: krokodil 200 do 250 let, slon 150—200, krap 100—150, papiga 50—80, velblod 50, ščuka 40—50, bik 30, jelen 30, osel 25—30, konj 25, lišček 25, ščinkovec 20—25, prašič 20, slavec 16, škrlanec 16, vol 18—20, maček 18, pes 16, lisica 16, ovca 12, petelin 10, kanarček 10, koza 10, vrabec 10, zajec 7, pajek 7, čebela pa 1 leto.

KATOLIŠKO GIBANJE

Občni zbor Slovenske krščanske ženske zveze v Ljubljani bo v nedeljo, dne 26. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v beli dvorani hotela Union z nastopnim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Volitve. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti.

UREDNIKOVO REŠETO

Urednikovo rešeto: Vojniškemu Karlnu: Lepo je, kar pišeš; toda z objavo si lahko nakopamo neprijetno polemiko. Za male posebnike je to težka stvar. Pa kaj drugega napiši. Pozdravljen! — Tebi od Sv. Florjana! Joj, kako si dolgovezen. V tem je umetnost: biti kratak in vse povedati. Pa res nekaj povedati. V N. d. ne maramo zabavljati ter se za besede loviti. Prostor je dragocen; to velja za vse: dopisi naj bodo kratki in s črnim pisani ter samo na eni strani (ne tudi na drugi!), ker drugače stavec ne stavi. Ubogi urednik pa mora potem prepisovati; drugokrat ne bo več. V koš pojde rokopis. Ali boš sedaj na to pozabil — Mihec iz Lobnice? — V. E. iz Hrastnika: dotični prispevek ob 10 letnici je že izšel drugod. Ne moremo pač priobčiti, ker so že brali in trpi list s priobčevanjem že objavljenih stvari. — Sedaj pa vsem, ki dopisujejo, radi tiskarskega škrate. Smešno je dvigati pritožbe radi škratovih hudomuš-

nosti in nagajivosti, ker je skoraj izključeno, da bi se ne vtihotali v to ali drugo vrstico. Smešno! — iz stališča vsakogar ki ve, s kakšnimi težavami je združeno tiskarsko delo. Tako! Sedaj pa pridni bodite in ne kremžite obrazov po otročje radi stvari, ki so navzlic škrateku jasne kakor beli dan. Tako; za danes dovolj. Prihodnjic pa se zberemo v večjem številu pod lipo in si kaj pametnega povemo. Zdravstvujte! — Urednik.

Jürek kramlja: Počitnice so končane. Upam, da so se tudi ugankarji in ugankarice vrnili s počitnic čili in zdravi in bodo z novo energijo in novim navdušenjem zopet začeli orati trdo ledino na ugankarskem polju. To želim in s tem vse pozdravljam ter kličem: Na svidenje kmalu! — Igo Primc. Iz druge pošiljatve so uganke boljše, ko iz prve. Dve mi celo ugajata. Upaj, da ju ob priliki zagledaš v listu! Pošlji še! — Jože Novak. Zdi se mi, da sem že enkrat prejel uganko z istim ključem.

Za sklad Našega doma sta poslala Al. Bezjak in Jože Novak z nove maše našega ugankarskega urednika 20 Din. — Fantje in dekleta! Posnemajte! Pri vsaki priliki se spomnite svojega stanovskega glasila. Živel! posnemovalci!

Družinska vzgojna dolžnost ne obsega samo verske in moralne vzgoje, ampak prav tako tudi fizično in državljansko, zlasti, kolikor je v zvezi z vero in nrvnostjo. — Iz okrožnice sv. Očeta o kršč. vzgoji mladine.

Širite

NAŠ
DOM

Udeleženci kmetijsko nadaljevalne šole na Ježici pri Ljubljani.

Mreža.
(Josip Novak.
— 10 točk.)

26					46					13		
5		48	39	2		8	37				50	
40				43		25	31			12	30	
15				49		35	27	3	22	36	7	28
21				45		16			44		19	1
11				33		42		14		41	25	
29		10	17	18		32		9			47	
38						4		24		34	20	

Črkovnica.
(Josip Hočevar. — 7 točk.)

r a r s k č g n l
r a š r b c a v k
e b k l v a o n z
a p k a e a l p a
o n g t a a a e e

Kdo sem?

(Ru . . i. — 3 točke.)

Ako bereš me narobe, ti bo žal, da si me rabil.

Premikalnica.

(Ivan Hudoklin. — 6 točk.)

Ponedeljek, petek, torek, sreda, četrtek, nedelja, sobota.
— Postavi navedene dneve drugega pod drugega in jih premikaj tako, da dobiš v navpični vrstvi znan obrat.

Posetnica.

(France, Središče. — 5 točk.)

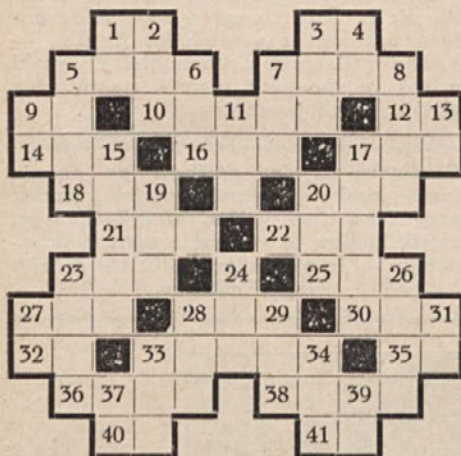
STANKO VISELIČ

BOVEC.

Kaj je ta mož?

Križaljka.

(Josip Hočevar. — 9 točk.)

Besede so: Vodoravno: 1. predlog, 3. zaimek, 5. blato, 7. del voza, 9. kratica, 10. plemenitaš, 12. oblika pom. glagola, 14. suženj, 16. sorodnik, 17. mesec, 18. solčna sprememba, 20. glas, 21. pozdrav, 22. mera, 23. reka, 25. spis, 27. reka, 28. del telesa, 30. predplačilo, 32. kratica pri podpisih, 33. inštrument, 35. mera, 36. moško ime, 38. konj, 40. pesem, 41. kvarta. — Navpično: 1. veznik, 2. del glave, 3. glas, 4. zemlja, 5. del nevihte, 6. zaimek, 7. del sobe, 8. rastlina, 9. kratica, 11. del živali, 13. vzklík, 15. orodje, 17. luža, 19. živalski glas, 20. predplačilo, 23. jajce, 24. čebelin izdelek, 26. hlod, 27. del voza, 28. veter, 29. orodje, 31. mera, 33. rabi mlatič, 34. doba, 37. franc. členica, 39. kvarta.

Rešitve pošljite do 20. oktobra. Nagrade: Dve lepi knjigi za 40 točk, ena lepa knjiga za 25 točk.

Rešitev ugank: Iz zemljepisja: V »dunavski«. — Posetnica: Doktor prava. — Kraljev pohod: Vsaka ljubezen mine, nesoglasje pa ostane za vselej. (Dostojevskij). — Križaljka: Vodoravno: 2. rop, 4. lovec, 6. sad, 7. kad, 9. pik, 10. rep, 12. pes, 13. kor, 14. čez, 16. sat, 17. kol, 19. sin, 20. komar, 22. vid. — Navpično: 1. rov, 2. rod, 3. pek, 4. lak, 5. car, 6. Sisek, 8. dekan, 9. peč, 11. pot, 15. rok, 16. sir, 18. lov, 19. sad, 21. mir. — Črkovnica: Jakob, Marko, Breda, Josip, Vinko, Klara, Janez, Adolf, Ančka — Kresna noč. — Črkovnica: S, ata, vrana, ornat, oko, lok, lovec, tiran, zdravje, žezlo, dacar, dež, ura, grozd, kovač, ded, c. — Stanko Vraz, Cerovec.

Rešilci: Jug Franjo (28); Ela Cencelj (26); Jožef Novak (26); Franc Lučko (40) Rudolf Hren (7); Franc Štrukelj (37); Mici Čuk (40); Orlič iz Vojnika (28); Franc Sodja (37); Jožef Mlakar (37); Jernej Kladenšek (31); Anica Kučer (40); Vinko Res (40).

Nagrado dobita: Anica Kučer; Franc Štrukelj.

KMETOVALCI!

Gnojite z apnenim dušikom, s tem najbolj cenim,
učinkovitim in rentabilnim dušičnim
gnojilom

domačega proizvoda!

Z apnenim dušikom
ne dajemo zemlji samo dušika,
marveč tudi apna.

Tudi
žlahtna vinska trta
je za apneni dušik prav posebno hvaležna.

Navodila o načinu uporabe, o
potrebni količinah, o rentabil-
nosti, dobaviteljih, uspehih in
cenah apnenega dušika daje
proizvajalec:

Tvornica za dušik d.d. Ruše
pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se tudi dobiva mešanica

„Nitrofoskal Ruše“,

napravljena na poseben paten-
tiran način iz gnojil:

apneni dušik+kalijeva sol+superfosfat

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj
moderno urejeno
zdravilišče Kralje-
vine Jugoslavije.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„TEMPEL“
„STYRIA“
„DONATI“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bo-
lezni, boleznih mehurja, žolčnih kamnov, srca,
ledvic in jeter.

Pred- in posezona:

1. V. do 15. VI. in od 1. do 30. IX.

Glavna sezona:

15. VI. do 31. VIII.

**Najboljši čas za zdravljenje je pred in po
glavni sezoni!**

Cene zmerne. Izven glavne sezone znatni po-
pusti. Igra vojaška godba. Največji komfort.
— Radio. — Zdravniki-specialisti. — Rönt-
gen. — Prometne zveze zelo ugodne. — Na
železnici posebni popusti.

Razpošiljanje mineralne vode.

Zahtevajte prospekt!

Ravnateljstvo zdravilišča.

